

Manifest tegen stagediscriminatie hoger onderwijs

Stagediscriminatie is een dagelijkse realiteit voor veel studenten in het hoger onderwijs. Het vindt plaats binnen verschillende contexten waarin identiteitsbepalende kenmerken als migratieachtergrond, kleur, seksuele oriëntatie, gender, religie, functiebeperking, en eerste-generatieachtergrond hoger onderwijs, studenten op een achterstand kunnen zetten. Stagediscriminatie komt onder andere tot uiting tijdens de voorbereiding op het vinden van een stageplek, tijdens het sollicitatiegesprek en bij uitvoering van stages zelf. Het gaat om situaties waarin er sprake is van kansenongelijkheid bij het bemachtigen van een stageplek en/of situaties waarin studenten te maken krijgen met discriminerende uitingen. Stages spelen een grote rol in de curricula van hogescholen; bij universiteiten komt stageonderwijs niet bij alle opleidingen voor en heeft minder vaak een verplichtend karakter.

Uit recente onderzoeken¹, die een gezicht hebben gekregen in de documentaire *Liever Fleur dan Fatima*, blijkt dat stagediscriminatie van structurele aard is en een grote, emotionele, impact heeft op de betrokken studenten. Het heeft niet alleen impact op het zelfvertrouwen en welbevinden van studenten, maar draagt ook bij aan eventuele studievertraging en/of het vroegtijdig afbreken van de studie en een moeilijke start op de arbeidsmarkt. Uit het recente onderzoek van De Jong en Hermes blijkt dat 'veel stagebedrijven nog altijd vasthouden aan een bepaald normbeeld'. Uit hun onderzoek blijkt dat studenten die afwijken van deze norm, omdat ze een migratie achtergrond hebben, een niet-Nederlandse naam of bijvoorbeeld zichtbaar hun religie uitdragen een beduidend kleinere kans op een stageplek hebben. Dit geldt ook als er sprake is van een normafwijkende religie, gender of seksualiteit. Tevens blijkt dat dit vraagstuk alleen gezamenlijk kan worden opgelost, met daarbij een rol voor alle betrokken actoren: studenten, het onderwijs en het werkveld waarbij het hoger onderwijs in het bijzonder een verbindende en sturende rol kan spelen in de oplossing van dit vraagstuk.

Inmiddels zijn binnen hogescholen en universiteiten initiatieven opgezet om stagediscriminatie tegen te gaan. Peer support, alumni en rolmodellen worden bijvoorbeeld binnen onderwijsinstellingen ingezet om de kansengelijkheid te verbeteren. Werkgevers geven ook aan een meer centrale rol te willen spelen bij het verbeteren van de kansen voor jongeren met een migratieachtergrond op stages en een eerste baan. Bijvoorbeeld via de werkagenda *Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (2021)*. Dit manifest is opgesteld om bestaande initiatieven te versterken en te komen tot een meer strategische, verbindende aanpak waarin alle betrokken partijen samenwerken aan het tegengaan van stagediscriminatie.

Via dit manifest geven hogescholen, universiteiten en werkgevers gezamenlijk het statement af dat zij hun verantwoordelijkheid nemen voor een concrete aanpak tegen stagediscriminatie. De hogescholen aangesloten bij de VH en de universiteiten verenigd in de UNL, de ministeries van OCW en SWZ, de studentenorganisaties ISO en LSVb, en werkgeversorganisatie VNO-NCW / MKB-Nederland slaan de handen ineen om in actie te komen. Alle organisaties beloven met het ondertekenen van dit *manifest tegen stagediscriminatie hoger onderwijs* zich te committeren aan

---

¹ *(On)gelijke toegang tot stage en werk van hbo'ers met een migratieachtergrond* (2020) van Eva Klooster, Christoph Meng, e.a. en *Stagediscriminatie? Hoeft niet?* (2021) van Machteld de Jong en Joke Hermes. De documentaire is een samenwerking van Inholland (Machteld de Jong/Joke Hermes) en SkyhighTV.

onderstaande vier ambities en zich binnen hun vermogen in te spannen om deze te realiseren in de periode 2022-2026.

De genoemde partijen:

1. onderkennen dat stagediscriminatie een complex vraagstuk is waarbij alle actoren (het onderwijs, het werkveld, de overheid en de studenten), ieder op hun eigen manier, aan zet zijn en gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor het tegengaan van stagediscriminatie. De genoemde partijen beloven ieder hierin hun verantwoordelijkheid naar vermogen te nemen. Hierbij speelt het onderwijs nadrukkelijk een verbindende en sturende rol in de relatie tussen werkveld en student;
2. borgen adequate begeleiding van studenten in het zoeken, vinden en behouden van stageplekken vanuit de context van gelijke kansen². Binnen de ondersteuningsstructuren en curricula van de instellingen moet daar waar sprake is van stage-onderwijs, aandacht zijn voor het fenomeen stagediscriminatie en de verantwoordelijkheden van alle actoren. Bovendien worden procedures vormgegeven binnen de onderwijsinstellingen voor het melden en bespreekbaar maken van stagediscriminatie en besproken met het werkveld;
3. werken samen binnen het landelijke ECHO-werkprogramma³ voor het realiseren van deze ambities. Vanuit dit programma wordt een voorlichtingscampagne ontwikkeld voor studenten, docenten en stagebegeleiders (in het onderwijs en werkveld), worden materialen ontwikkeld voor curricula, worden best practices en casuïstieken gedeeld, en worden trainingen en gastcolleges vanuit het werkveld verzorgd in het herkennen en bespreekbaar maken van stagediscriminatie. Er zal aansluiting gezocht worden met de werkagenda Verdere IntegratieArbeidsmarkt (VIA) van waaruit werkgevers werken aan de wijze waarop zij hun personeel (inclusief stagiairs) werven en selecteren, en diversiteit en inclusie bevorderen op de werkvloer om zo discriminatie aan te pakken.
4. nemen deel aan een periodiek overleg over de concrete uitwerking van het manifest, de voortgang en de gerealiseerde impact. In overleg kunnen de ondertekenaars gezamenlijk besluiten tot wijziging van dit manifest en aanvullende maatregelen.

---

² Gelijke kansen kunnen worden bevorderd door objectievere werving en selectie, verbeteren kennismaking door oriënterende bedrijfsbezoeken en bijvoorbeeld stagematching waarbij de onderwijsinstelling een nadrukkelijker rol heeft bij de zoektocht naar een stageplek

³ Zie bijlage manifest